

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

Методичні рекомендації щодо
забезпечення доступності прихистків
для тимчасового перебування
маломобільних груп населення

Упорядники:

Тетяна ЖИДКОВА, радник ГС «ВГО «НАІУ» з питань доступності, кандидат технічних наук, доцент кафедри дизайну інтер'єрів Національного авіаційного університету

Ярослав ГРИБАЛЬСЬКИЙ, керівник програм ГС «ВГО «НАІУ» з питань доступності та представник ГС «ВГО «НАІУ» у Львівській області

Висловлюємо подяку всім, хто допомагав підготувати ці методичні рекомендації.

У публікації використано графічні елементи та зображення з ресурсу www.freepik.com

Ця публікація розроблена Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» в рамках проєкту «Реагування та відновлення з урахуванням потреб людей з інвалідністю під керівництвом та за координації організацій осіб з інвалідністю», який фінансується Європейським форумом інвалідності та Християнською місією незрячих (СВМ).

Зміст

Резюме	4
1. Прибудинкова територія	5
2. Вхідна зона	10
3. Внутрішні приміщення	12

Резюме

В умовах повномасштабної війни в Україні з'явилась велика кількість людей, чиї будинки були пошкоджені, зруйновані або залишились на окупованих територіях. Як результат люди стали вимушеними переселенцями. Ці люди пережили стрес, травмування, втрату майна, а деякі навіть втрату близьких. Переважна кількість тих, хто потребує захисту є маломобільною групою населення.

Для розміщення внутрішньо переміщених осіб в найбільш безпечних районах держава створила мережу прихистків¹, як в наявних громадських будинках, так і в комплексах тимчасових споруд на відокремлених територіях.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до сучасних вимог формування інклюзивного підходу до організації місць тимчасового перебування вимушених переселенців.

Під час розробки рекомендацій були враховані вимоги ДБН В.2.2-15 «Житлові будинки. Основні положення», ДБН В.2.2.40 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», а також досвід різних країн світу щодо проєктування й облаштування прихистків для людей що потребують піклування й захисту.

¹ Прихистки – будинки або окремі приміщення в наявних будинках або модульні будинки для тимчасового помешкання внутрішньо переміщених осіб.

1. Прибудинкова територія

Під час розробки схеми ділянки розміщення прихистків – комплексів тимчасових будинків або пристосованих під прихистки приміщень у наявних громадських будинках необхідним є впорядкування благоустрою прилеглої території з врахуванням особливостей маломобільних груп населення (рис. 1).

Рис. 1. Маломобільна група населення

Вхід на ділянку, місця для паркування, пішохідні шляхи, сходи та пандуси на пішохідних шляхах, повинні відповідати вимогам ДБН В. 2.2.40

Ділянка території, має бути огорожена парканом з воротами, що зачиняються й хвірткою з ручкою важільного типу. В місцях перетину пішохідних шляхів із проїзною частиною заїзду у ворота та хвіртку не повинно бути бар'єрів\бордюрів. Щоб забезпечити безперешкодний доступ на ділянку особам що пересуваються на кріслах колісних, на милицях або за допомогою ходунків, людям з дитячими візочками, з великими валізами, розмір хвіртки у просвіті має бути не менше ніж 0,9 м.

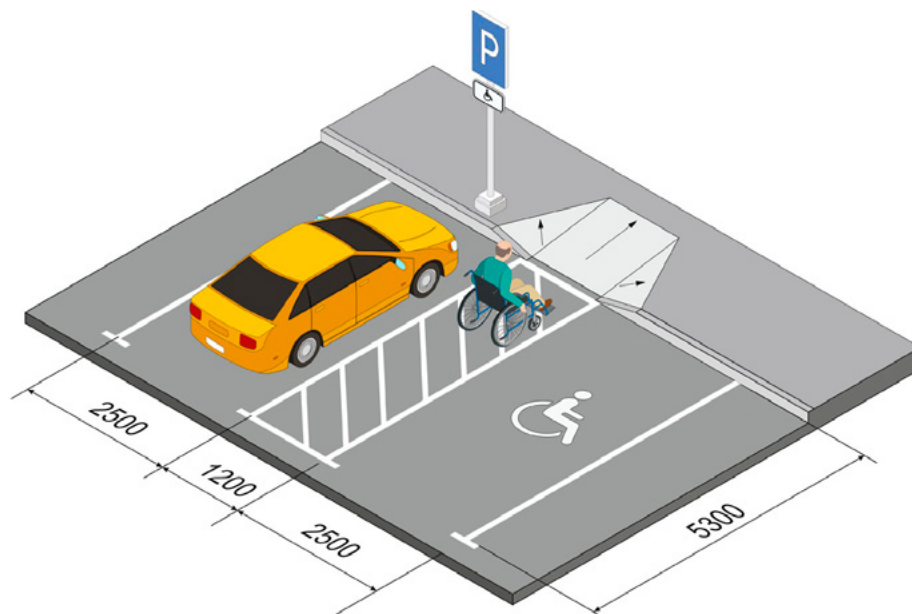
На території має бути влаштовано місця для паркування та зберігання транспорту мешканців прихистку відокремлені від пішохідної зони та зони відпочинку. На місцях для паркування, повинно бути виділене місце для паркування транспорту осіб з інвалідністю. Ширина місця для паркування осіб з інвалідністю має бути 3,5 м забезпечити посадку/висадку особи, що користується кріслом колісним. У випадку розміщення поряд двох місць для паркування осіб з інвалідністю може бути застосовано стандартну ширину місця для паркування (2,5 м) і доріжку шириною 1,2 м між ними (рис. 2).

Місця для паркування транспортних засобів осіб з інвалідністю варто розташовувати за можливості щонайближче від входів до будівлі з влаштуванням пандусів в місцях перетину тротуарів з проїзною частиною відповідно до вимог ДБН В. 2.2.40. Перед зїздом на проїзну частину варто встановити попереджувальну тактильну смугу (рис. 2).

Біля входів в будинки необхідно передбачити місця для зупинки транспортних засобів з метою висадки/посадки пасажирів.

Ділянка розміщення прихистків має бути облаштована доступними засобами навігації та орієнтування, а саме тактильними та візуальними елементами доступності на всіх шляхах руху до будівель і споруд.

Інформаційні таблички, інформатори та покажчики повинні бути розташовані на зручній для вільного зорового сприймання висоті 1,20–1,80 м, й зрозумілими та доступними для усіх категорій мешканців прихистку. Дублювання тексту у тактильному вигляді та шрифтом Брайля рекомендовано розміщувати на висоті від 1.2 до 1.6 м.

Рис. 2. Місця паркування особистого автотранспорту осіб з інвалідністю

Усі показники повинні відповідати критеріям щодо візуальної доступності, тактильної доступності, співвідношення кольорів, рекомендованого розміру шрифтів, формату шрифтів тощо ДБН В. 2.2.40.

Зовнішні інформаційні показники встановлюються при вході на прилеглу територію, при вході у всі будівлі, приміщення, обов'язкове дублювання всієї інформації в тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

Показники, які вказують напрям руху до об'єктів, розташованих на земельній ділянці – адміністрація, доступний вхід, вихід, місця для паркування транспортних засобів тощо. Додатковою перевагою для вільної навігації та отримання інформації буде наявність великих фасадних інформаторів, які вказують назву об'єкта, будівлі чи приміщення.

На земельній ділянці необхідно виділення контрастним кольором окремі елементи, які можуть створювати небезпеку та ризику травмування.

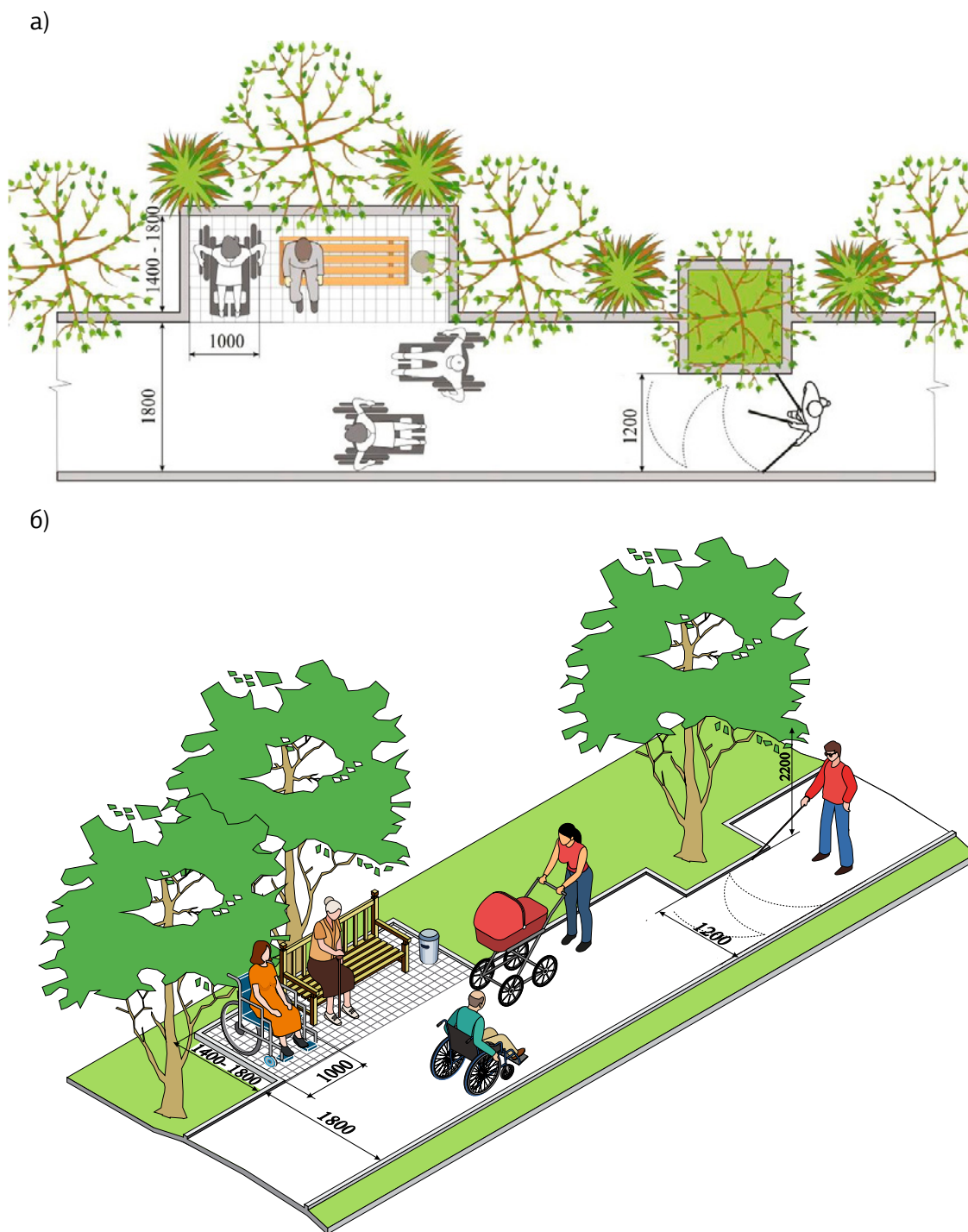
Контрастним маркуванням необхідно виділити наземні обмежувачі руху транспорту, шлагбауми, стовпи, колони, бордюрний камінь, початок/закінчення штучного підвищення або пониження пішохідного шляху, інформаційні стояки, декоративні конструкції, навісні перешкоди. Контрастне маркування може відбуватися шляхом виділення окремих елементів спеціальними смугами контрастного кольору (фарбованих або спеціальними наліпками). Основні вимоги щодо параметрів контрастного маркування наведені в ДБН В.2.2.40.

На ділянці має бути розроблена мережа пішохідних доріжок, майданчиків для відпочинку, а у разі розрахункової місткості прихистку понад 50 осіб, дитячих і спортивних майданчиків з інклюзивним обладнанням.

Пішохідний рух має бути забезпечено від входу на земельну ділянку до входів у будівлі. Пішохідні доріжки й тротуари мають бути відокремлені від велодоріжок, автомобільних шляхів для під'їзду мешканців, транспорту господарського призначення; автомобілів екстреної допомоги та пожежно-рятувальної техніки.

В місцях перетину пішохідних доріжок і тротуарів з проїзною частиною необхідно влаштування пандусів відповідно до вимог ДБН В.2.2.40 та Наказу Мінрегіону від 23.09.2003 № 154 Про затвердження Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів.

Під час проектування тротуарів і пішохідних доріжок слід враховувати ширину смуги руху крісла колісного, людини на милицях, з ходунками, з дитячим візочком, що складає не менше ніж 0,9 м. Тому мінімальна ширина пішохідних доріжок для двобічного руху має бути не менше ніж 1,8 м. В разі наявності на доріжці перешкод допускається локальне зменшення ширини, але не менше ніж 1,2 м (рис. 3).

Рис. 3. Пішохідні доріжки: а – план-схема; б – візуалізація

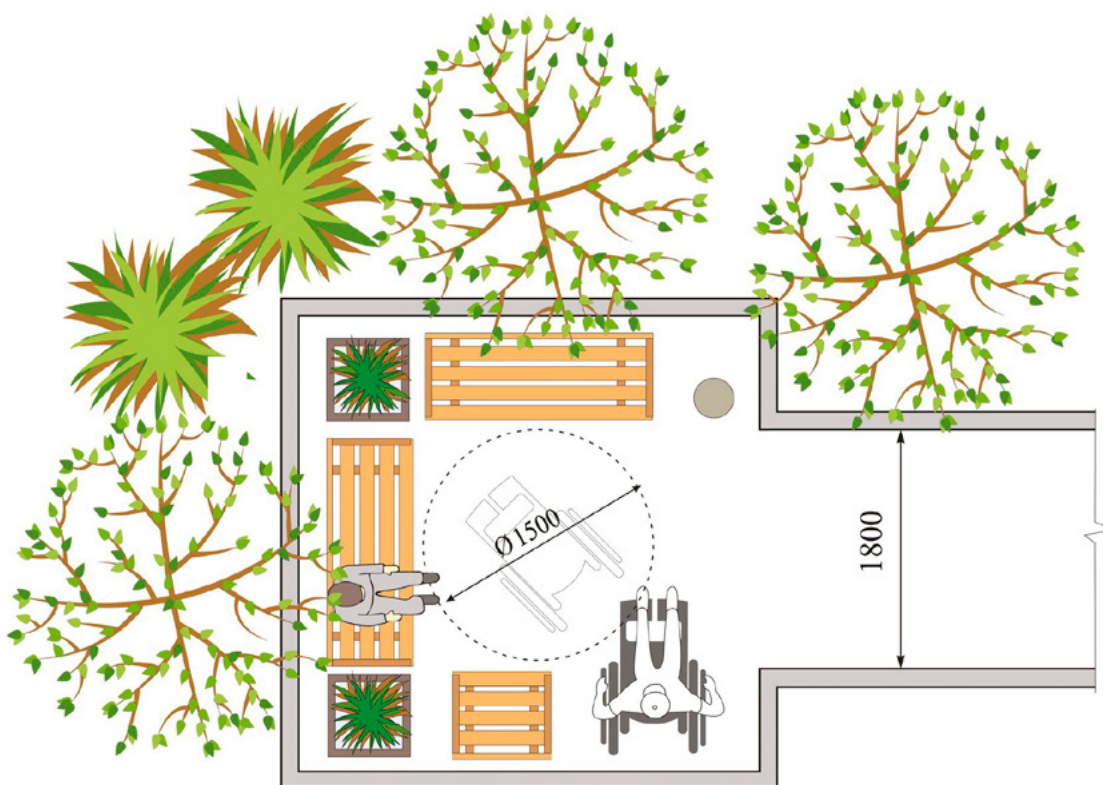

Вздовж доріжок слід влаштувати «кишені» для розміщення місць відпочинку. Розмір «кишень» має визначатись з врахуванням місця для осіб в кріслах колісних, не менше ніж 1,4 × 1,8 м (рис. 3). Лави для відпочинку обов'язково повинні мати спинку і підлокітники, що необхідно для людей похилого віку й для осіб з порушенням опорно-рухового апарату.

Для орієнтування осіб з порушенням зору вздовж пішохідних доріжок можуть бути використані контрастно пофарбовані крайки поребрика й покриття різної шорсткості. Місця відпочинку вздовж пішохідних доріжок необхідно відокремити від простору руху шляхом використання покриття, що відрізняються тактильно і за кольором.

Для покриття пішохідних доріжок, тротуарів і пандусів не допускається застосування насипних або грубоструктурних матеріалів, що перешкоджають пересуванню на кріслах колісних або з милицями. Покриття повинно бути рівним, товщина швів між елементами покриття не більше ніж 0,015 м.

Варто також передбачити окремо розташовані майданчики для відпочинку з перерахованими вимогами щодо простору для розміщення крісла колісного й простору для маневрування (рис. 4)

Рис. 4а. Майданчик для відпочинку. План-схема

Висота огорожі пішохідних доріжок, якщо це необхідно, не може бути нижче ніж 0,9 м, а у випадку значного перепаду висот не менше ніж 1,2 м (рис. 4). На пішохідних шляхах не допускається розміщення будь-яких перешкод (колон, різноманітних опор, інформаційних стояків, дорожніх огорож, обмежувальних стовпчиків висотою менше ніж 0,9 м або бетонних півкуль, що можуть стати причиною травмування людей.

Рис. 46. Майданчик для відпочинку. Візуалізація

В межах ділянки або безпосередньо в будинку мають бути приміщення призначені для захисту населення від дії сучасних засобів ураження.

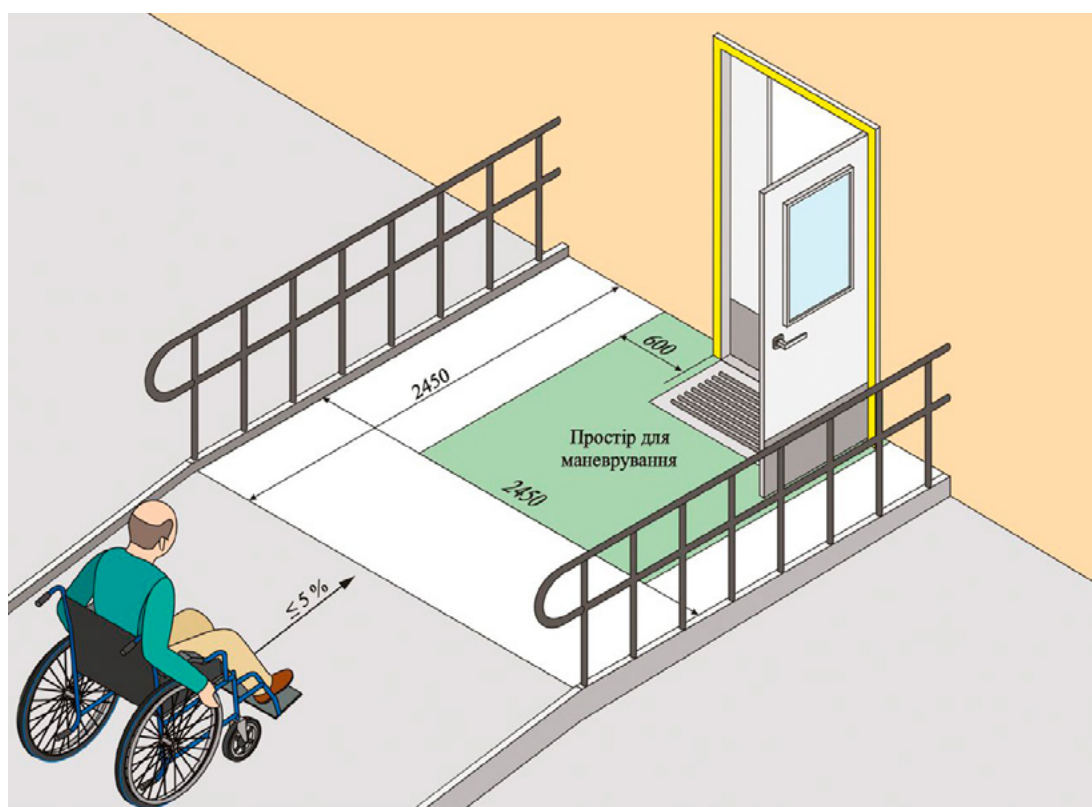
2. Вхідна зона

Головний вхід є основним шляхом доступу до будівлі для користувачів прихистку, персоналу та відвідувачів, переважна частина серед є маломобільною групою населення (рис. 1).

Всі входи до будівель і споруд, в тому числі евакуаційні, повинні забезпечувати безперешкодний доступ до будинку, вільний від перешкод, позначений інформаційними вказівниками.

Інформаційні вказівники мають бути виконані збільшеним шрифтом та у контрастному співвідношенні кольорів. Необхідно також застосовувати контрастне маркування периметра дверних отворів і прозорих скляних елементів спеціальними наліпками, поручнів на пандусах та сходах.

Входи й виходи тимчасової модульної будівлі, в тому числі евакуаційні, слід влаштовувати без ганку врівень з горизонтальною вхідною площадкою, що з'єднана з проїзною частиною або тротуаром похилою площиною (рис. 5).

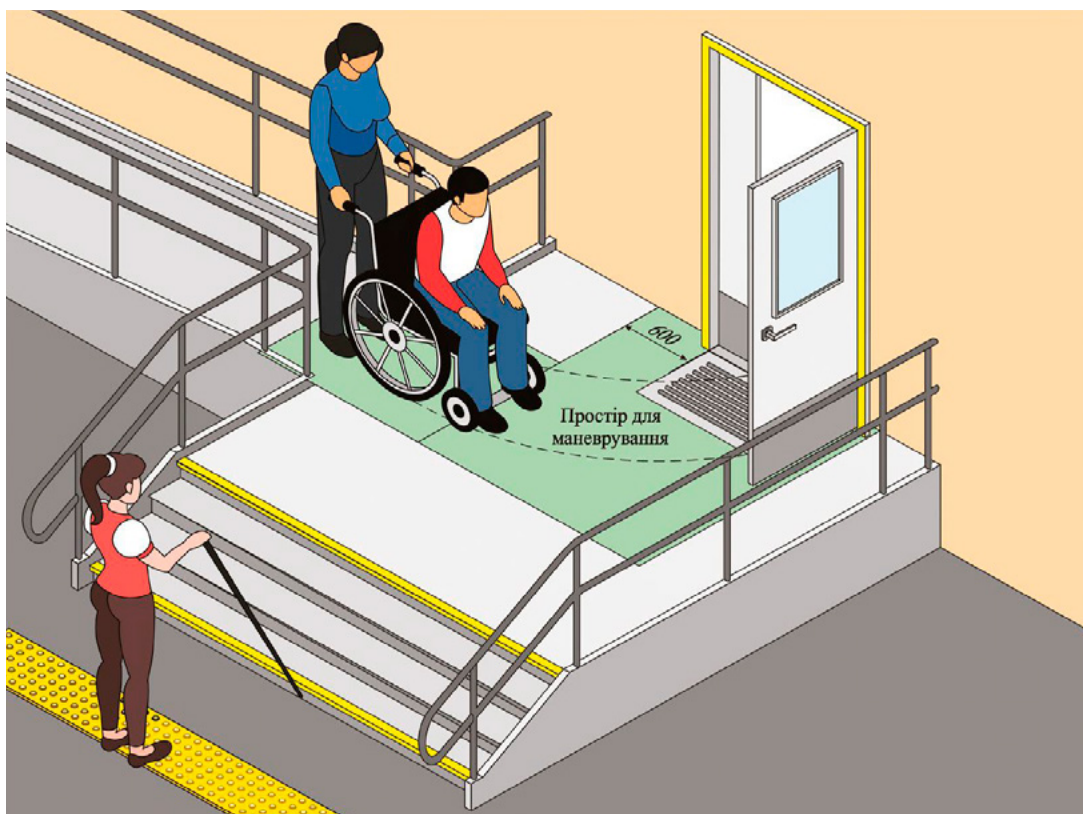
Рис. 5. Вхідна зона без ганку

Перед вхідною площадкою і безпосередньо перед входом до будівлі слід встановити попереджувальні тактильні смуги. Перед входом роль попереджувальної смуги виконує решітка водовідведення.

Розмір вхідної площадки має забезпечити можливість маневрування кріслом колісним під час відкривання дверей. Площадка має бути огорожена поручнями. Водовідведення від стін будинку забезпечується засобами інженерної підготовки.

У випадках, коли прихистки влаштовують в приміщеннях наявних громадських будинків, де є ганок зі сходами, необхідно обладнати сходи поручнями, влаштовувати пандуси, забезпечити доступність для людей з порушенням зору відповідно до вимог ДБН В.2.2.40 (рис. 6).

На зовнішніх сходах маркується перша та остання сходинка сходового маршу по краю сходинки по всій ширині, на пандусі початок та закінчення підйомів/спусків відповідно до вимог ДБН В. 2.2.40 (рис. 6).

Рис. 6. Вхідна зона будинку з і сходами й пандусом

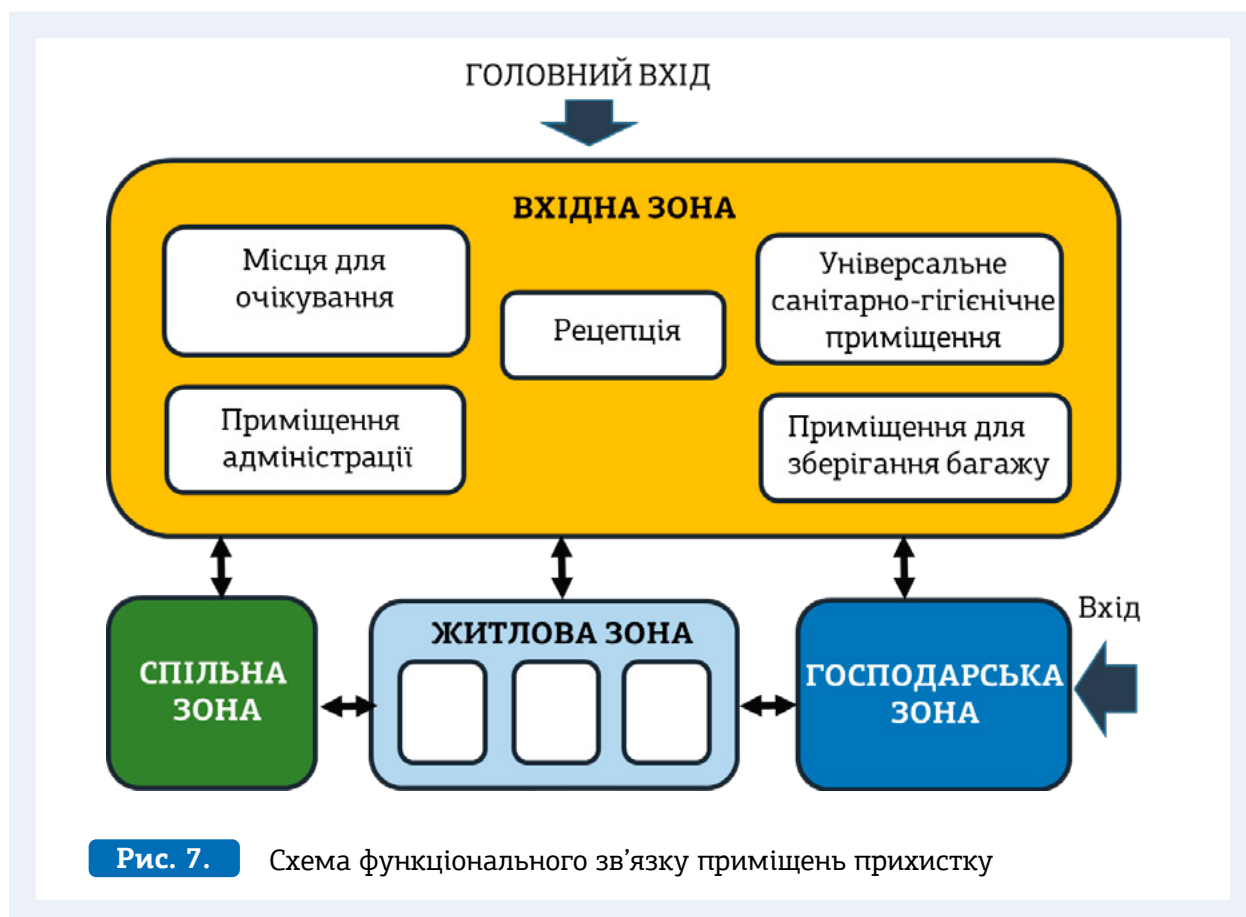
Вхідна площадка, а також сходи й пандуси на вході повинні мати: навіс, водовідвід як з поверхонь, так із покриття навісу. Поверхні покриття вхідних площадок і тамбурів повинні бути твердими, не допускати ковзання при намоканні, мати поперечний ухил у межах 1-2 % для забезпечення зливу стоку.

Вхідні двері мають бути двостулкові, зі стулками різної ширини, одна з яких дає змогу забезпечити просвіт завширшки у просвіті 0,9 м. В іншому випадку, необхідно подбати, щоб обидві стулки відчинялися без проблем. Нижня частина дверей має бути захищена спеціальною пластиною. Двері мають бути марковані відповідно до чинних норм, мати ручку важільного типу.

3. Внутрішні приміщення

Внутрішні приміщення прихистків за призначенням поділяються на кілька відокремлених функціональних зон (рис. 7).

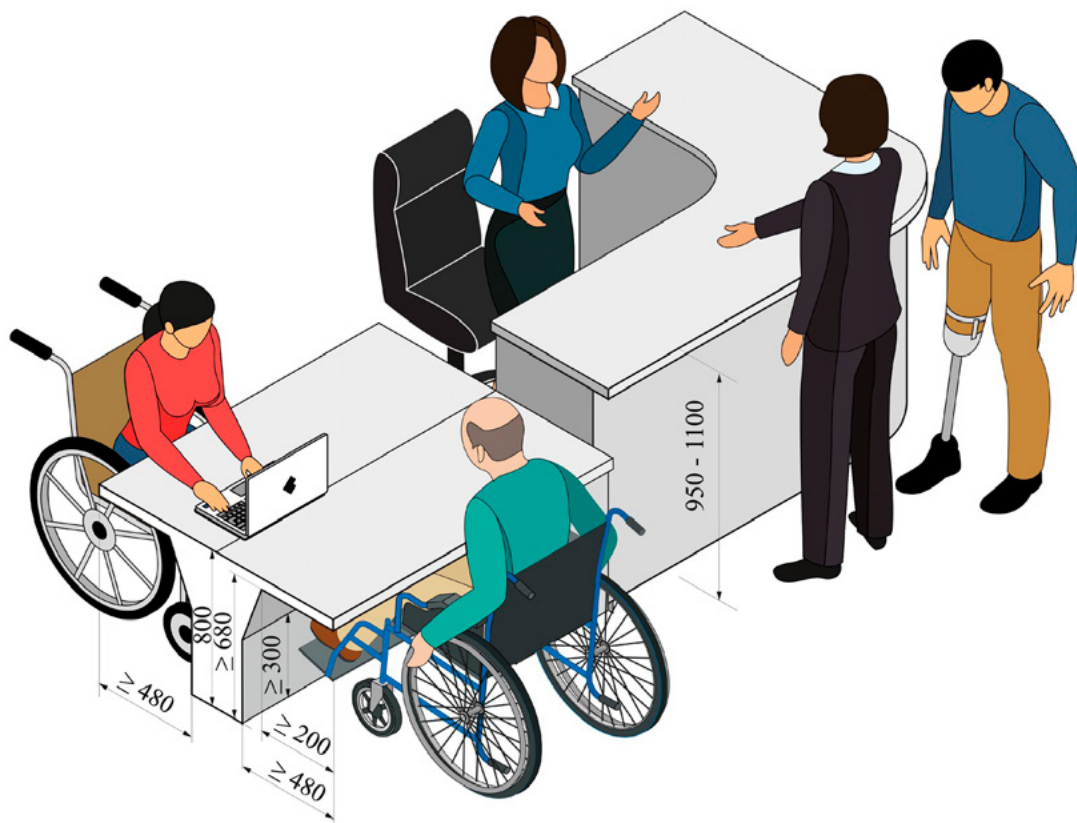

Вхідна зона це набір приміщень, відокремлений від решти притулку, де потенційні мешканці мають пройти процес реєстрації, залишити речі в камері схову, мати доступ до прохолодних напоїв, скористатись санітарно-гігієнічними приміщеннями. Ця зона повинна мати зону очікування зі зручними місцями для сидіння, простором для маневрування осіб, що користуються кріслами колісними. В цій же зоні розміщують приміщення адміністрації.

В цій зоні мають бути загальні інформаційні таблиці про наявність і розміщення всіх приміщень будинку, на кожному поверсі позначати номери поверхів і по поверхову інформацію в друкованому, тактильному вигляді та шрифтом Брайля. Тактильні позначки розміщують зверху на поручні сходів (вказують на номер поверху), поручнях в коридорі (вказують про призначення) приміщення.

В місцях, де відбувається реєстрація осіб, що прибули до прихистку, мають бути розміщені лави й стільці для очікування зі спинкою й підлокітниками.

Розмір і висота стійки реєстрації має враховувати вимоги доступності всіх потенційних мешканців і персоналу прихистку. Висота стійки має бути передбачена у двох рівнях: для людини, що стоїть – 0,9–1,1 м, для людини маленького зросту або для особи на кріслі колісному не вище ніж 0,8 м. Розмір простору під стільницею має бути не менше ніж позначено на рисунку (рис. 8).

Рис. 8. Стійка реєстрації

В межах прихистку обов'язково має спільна зона для всіх мешканців де є простір для організаційних заходів, медпункт с необхідним обладнанням і ліками для надання за необхідності невідкладної допомоги мешканцям прихистку, дитячі ігрові кімнати, а також приміщення для дистанційного навчання й для віддаленої роботи, обладнані комп'ютерами, кімната для усамітнення та відпочинку (рис. 7).

В господарській зоні, що зазвичай розміщується біля евакуаційного виходу мають бути розміщені приміщення громадського призначення, що забезпечують побутове обслуговування мешканців, зокрема, приміщення для прання та сушіння білизни, комори для зберігання дитячих візків. В цій зоні також доречно влаштувати приміщення для догляду за домашніми тваринами, зокрема для миття собак після прогулянки.

Загальна площа приміщень спільної й господарської зони на одну особу, відповідно до відповідно до вимог, щодо гуртожитків в чинних державних нормах (ДБН В.2.2-15) повинна бути не менше 3,0 м².

В житловий зоні розміщують житлові кімнати, кухні, санвузли, спільні вітальні. Розселення вимушених переселенців у прихистках відбувається шляхом створення житлових осередків, місткістю не більше ніж на 6–10 осіб відповідно до вимог, щодо гуртожитків в чинних державних нормах (ДБН В.2.2-15).

В складі кожного житлового осередку окрім житлових кімнат мають бути санітарно-гігієнічні приміщення; спільні приміщення для відпочинку й спілкування; приміщення для приготування та прийняття їжі з холодильниками й коморами для зберігання харчових продуктів.

Житлові кімнати проєктують із розрахунку заселення не більше трьох осіб при площі не менше 8-10 м² на кожного мешканця.

Планувальна схема громадських будинків, приміщення яких пристосовують під прихистки й тимчасових будинків зазвичай трипрогонова – житлові та господарсько-побутові кімнати житлового осередку прихистку об'єднані спільним коридором.

Цей комунікаційний шлях має бути зручним доступним і безпечним для всіх мешканців прихистку, персоналу й відвідувачів, бути забезпечений природним освітленням і можливістю провітрювання, мати не менше двох розосереджених виходів безпосередньо назовні або у сходові клітки, що ведуть назовні. Відстань від дверей житлових приміщень до виходу у сходову клітку або назовні має бути не більше 20 метрів, а у разі виходу до тупикового коридору – 10 метрів. Загальна довжина спільного коридору не повинна бути більше ніж 40 м.

Під час облаштування внутрішніх приміщень слід використовувати різні типи підлогового покриття, які відрізняються один від одного тактильно і за кольором.

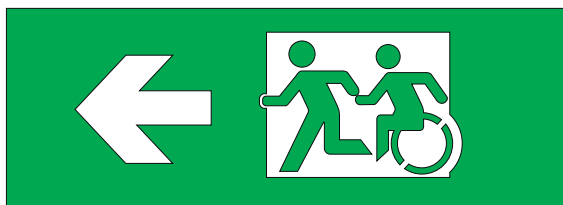
Вздовж стін коридору з обох сторін необхідно розміщувати горизонтальні поручні для переміщення МГН на висоті від підлоги до верхньої частини поручня від 0,85 м до 1,1 м.

Двері всіх приміщень відкриваються назовні за вимогами евакуації, що тимчасово обмежує простір руху, тому вони мають бути промарковані.

Контрастно виділені також мають бути пороги, окремі об'єкти та елементи інтер'єрів, якщо вони візуально не помітні, дверна фурнітура (дверні петлі, ручки), замки, елементи меблювання (столи, шафи, стільці, лави), й обладнання, вмикачі світла (розетки), окремі елементи у санітарно-гігієнічних приміщеннях.

В загальних приміщеннях і коридорах має бути промаркований шлях евакуації з наявністю позначок напрямів руху в разі евакуації.

Під час розселення вимушених переселенців слід враховувати можливість евакуації МГН за наявності надзвичайної ситуації. Має бути визначений і позначений напрямок до евакуаційного виходу МГН, зокрема осіб в кріслах колісних (рис. 9).

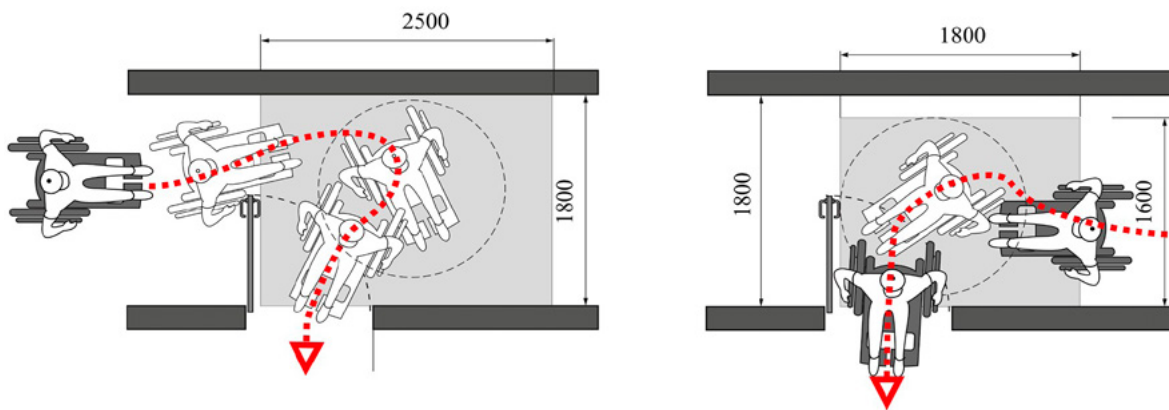
Рис. 9. Знак евакуації

В разі відсутності в будинку ліфтів та інших підіймальних пристроїв для осіб з порушенням опорно-рухового апарату слід пропонувати їхнє розселення в першому поверсі.

Ширина коридору має бути не менше ніж 1,8 м, щоб забезпечити можливість розвороту й маневрування кріслом колісним (рис. 10).

В разі розміщення прихистку в приміщеннях наявних громадських будинків, де коридори меншої ширини, слід організувати локальне розширення коридорів через певні проміжки для розвороту крісла колісного.

Рис. 10. Схема маневрування кріслом колісним в межах коридорів

На нових об'єктах ширина внутрішніх дверей або однієї ступки двостулкових дверей у простві повинна складати не менше ніж 0,9 м. В приміщеннях наявних громадських будинків Кімнати для людей, що користуються кріслом колісним слід вибирати з тих, де ширина дверей у простві не менше ніж 0,8 м.

Двері повинні мати ручку важільного типу. Всі двері всередині будівлі повинні бути без порогів. Колір дверей, меблів, обладнання та інвентар приміщень повинні візуально контрастувати зі стінами й підлогою.

Житлові осередки можуть бути різними за рівнем комфортності, але всі приміщення повинні мати вільний простір для маневрування кріслом колісним².

Мінімальний набір меблів для оснащення спального приміщення має містити ліжка, зокрема двоповерхові, шафу для одягу площею не менше 0,6 м² на кожного мешканця, письмовий стіл зі стільцями для роботи або навчання. В усіх кімнатах має бути достатня кількість розеток біля кожного ліжка. Доречно також в кімнатах, які призначені для одинаків мати ширми для забезпечення можливості усамітнення. На вікнах мають бути протисонцеві пристрої.

Розташування меблів у всіх кімнатах має відповідати можливості проїзду (смуга шириною не менше ніж 0,9 м), маневрування крісла колісного (коло діаметром не менше ніж 1,5 м), наявності місця для зберігання крісла колісного біля ліжка (1,2 × 0,9 м) та, за можливості, додаткового місця в межах кімнати для зберігання ще одного крісла колісного, що використовується в зовнішньому середовищі для прогулянок або для дитячого візка.

Під час розробки прикладів розміщення меблів в кімнатах були враховані розміри кімнат (3,1 × 6,35 м) тимчасових модульних будинків розроблених в Україні для влаштування прихистків.

² Простір для маневрування кріслом – коло діаметром не менше ніж 1,5 м, що дозволяє людині на кріслі колісному обертатись на 360 град.

Додатково в приміщенні можуть бути розміщена вішалка, гачки або стійка для одягу з коліщатками, а також за власним коштом мешканців – телевізор, кондиціонер, комп'ютер тощо. Вішалки, гачки чи стійки для одягу мають бути розташовані в зоні досяжності осіб в кріслах колісних.

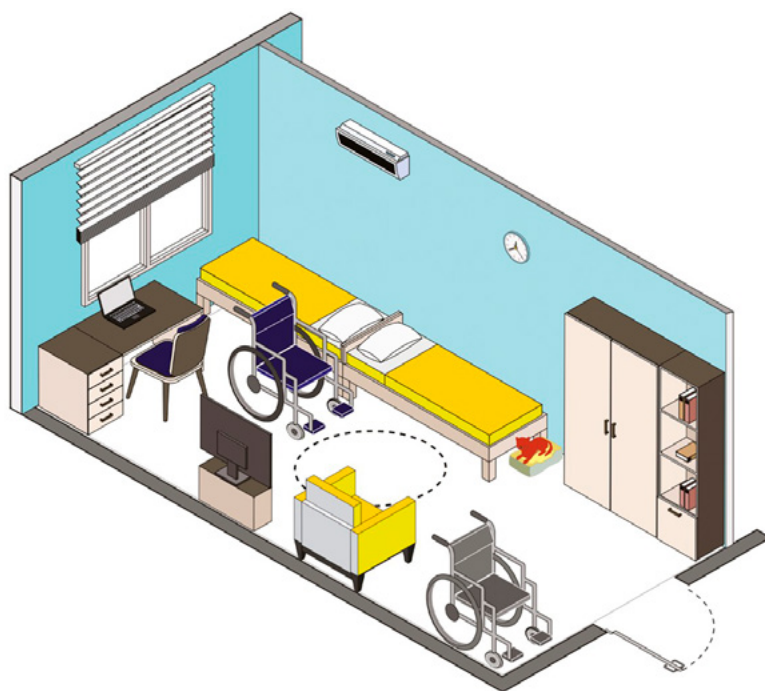
Житлові осередки з мінімальним рівнем комфортності передбачають заселення за принципом гуртожитку в кімнати для двох або трьох осіб. Можливий варіант з двокімнатним блоком розрахованим на велику родину (рис. 11).

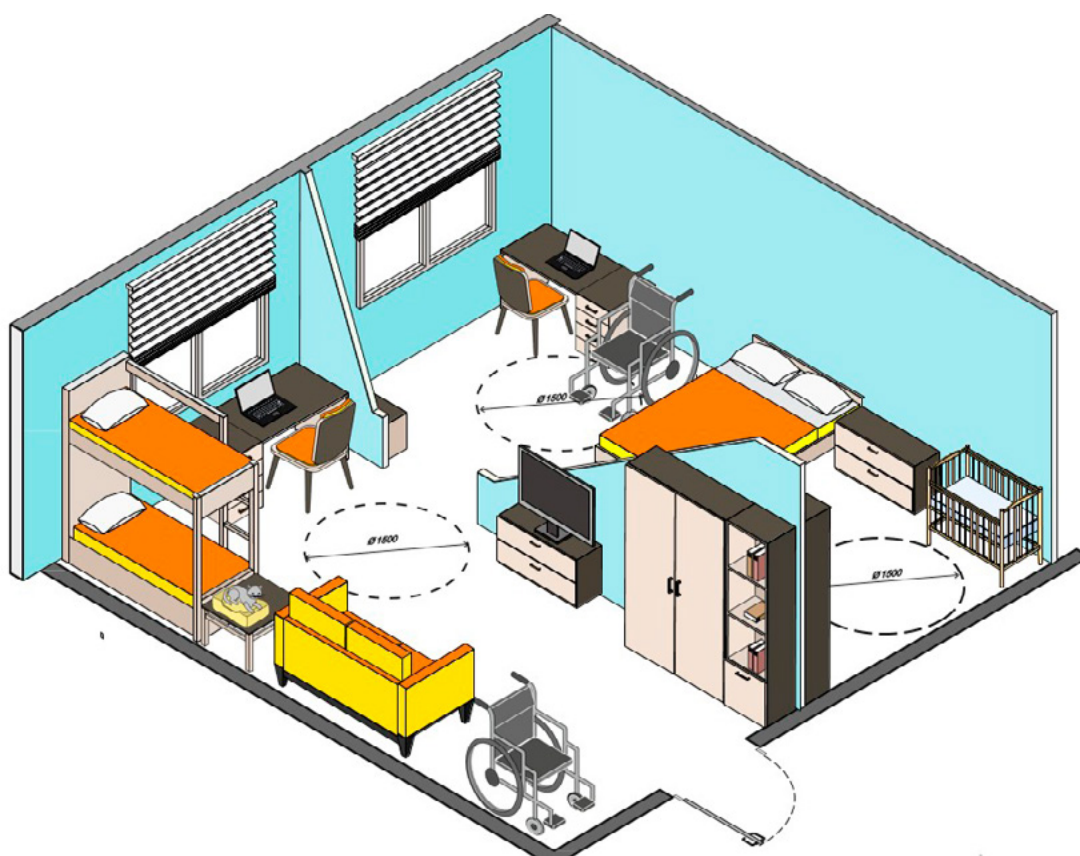
Рис. 11. Схема житлового приміщення з мінімальним рівнем комфортності

На наступному рисунку представлено схему обладнання житлового приміщення для однаків. Кімната може бути обладнана одно- або двоповерховими ліжками (рис. 12).

В житлових осередках для сімей з дітьми спальні зони можуть включати одну кімнату з усіма ліжками та дитячими ліжечками або бути поділені на менші спальні кімнати. Представлена схема розміщення меблів для великої родини або для споріднених родин з використанням суміщених кімнат. Обладнання першої кімнати подібно обладнанню приміщення для однаків, але з використанням двоповерхового ліжка. Нижній рівень двоповерхового ліжка може бути призначено для маломобільних груп населення. В другій кімнаті розміщені двоспальне ліжко для подружжя й дитяче ліжечко. (рис.13).

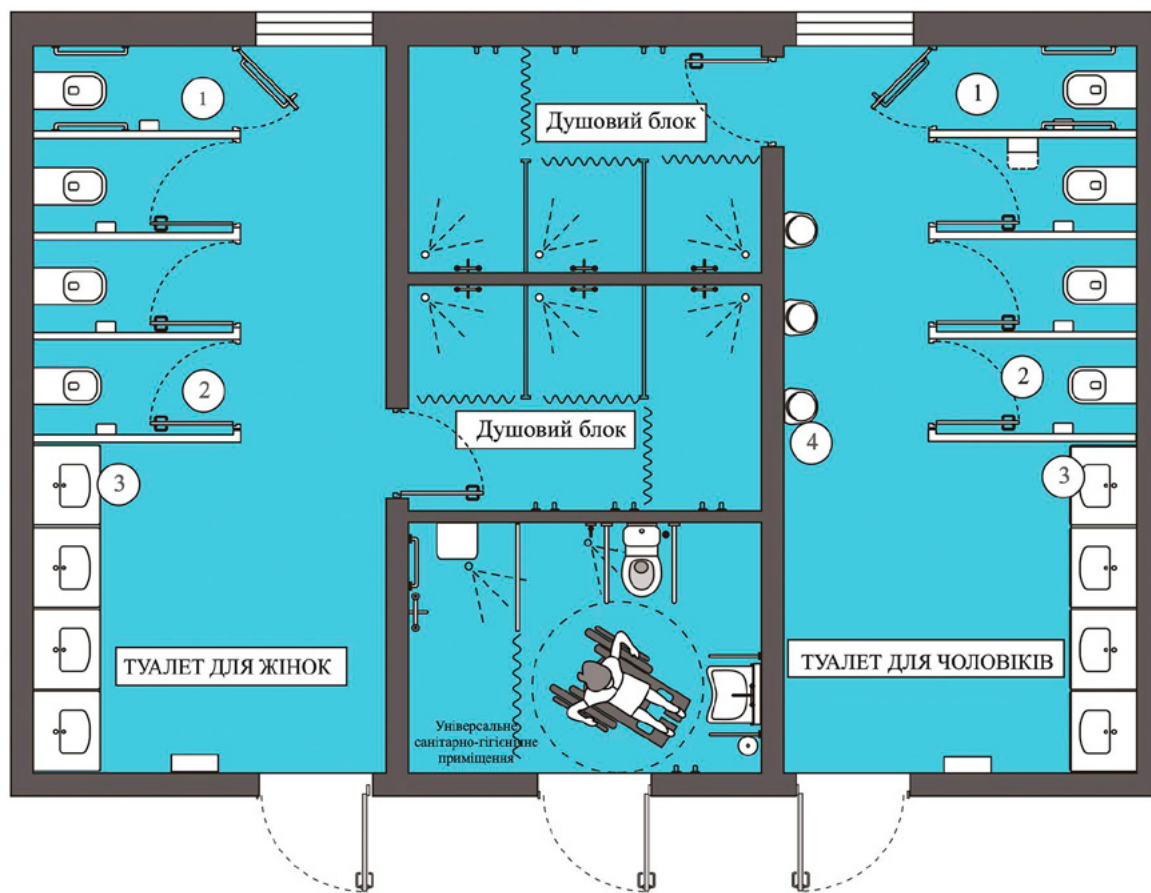
Рис. 12. Схема обладнання житлового приміщення для однаків з мінімальним рівнем комфортності

Рис. 13. Схема обладнання житлового приміщення для великої родини з мінімальним рівнем комфортності

В житловому осередку з мінімальним рівнем комфортності необхідно передбачити спільний санітарно-гігієнічний блок окремих для чоловіків і жінок з туалетами й душовими з розрахунку: один душ або ванна, один умивальник і один унітаз не більше ніж на чотири-шість осіб, але не менше двох – на поверх (рис. 14).

Рис. 14. Схема санітарно-гігієнічного блоку з душовими кабінами й універсальним санітарно-гігієнічним приміщенням

У кожному санітарно-гігієнічному блоці необхідно передбачити щонайменше одну кабіну з дверми, що відкриваються назовні, облаштовану додатковими поручнями (на схемі позначено «1») така кабіна зручна для осіб похилого віку, для тих, хто користується милицями тощо. Одна з кабін в блоках для чоловіків і жінок повинна мати санітарно-технічне обладнання для дітей (на схемі позначено «2», «3», «4»).

В межах спільного санітарно-гігієнічного блоку має розміщуватись гендерно нейтральне універсальне санітарно-гігієнічне приміщення з окремим входом з коридору і розміром дверей в провітрі не менше ніж 0,9 м. Приміщення призначене

перш за все для осіб з порушенням опорно-рухового апарату, його параметри мають відповідати вимогам доступності (рис. 14).

Це приміщення повинно мати простір для заїзду й маневрування осіб, які користуються кріслом колісним. Приміщення повинно бути обладнане умивальником з відкидними поручнями обабіч раковини. Біля стіни на відстані 45 см від осі унітаза має бути стаціонарний поручень, а з іншого боку відкидний. Змішувач та інші пристрої мають бути важільні.

Розмір зони душа має бути не менше ніж 1,5 × 0,9 м, В зоні душу необхідна наявність душового трапу для зливу води в одному рівні з підлогою, відкидні сидіння заввишки 0,45 м, комбіновані горизонтально-вертикальні допоміжні поручні заввишки 0,85 м. Кран змішувача та полички повинні бути в зоні досяжності з відкидного сидіння. Вхід в зону для душу слід обладнувати ширмою.

Для підтримки особи, що користується кріслом колісним або милицями тощо, приміщення мають бути додатково встановлені настінні опорні кронштейни. В приміщенні мають бути гачки для одягу розташовані в зоні досяжності осіб в кріслах колісних, гачки для милиць, поворотні дзеркала контейнери для сміття, а також кнопка для виклику допомоги. Специфікація обладнання універсального санітарно-гігієнічного приміщення представлена в таблиці 1.

Таблиця 1. Специфікація обладнання універсального санітарно-гігієнічного приміщення

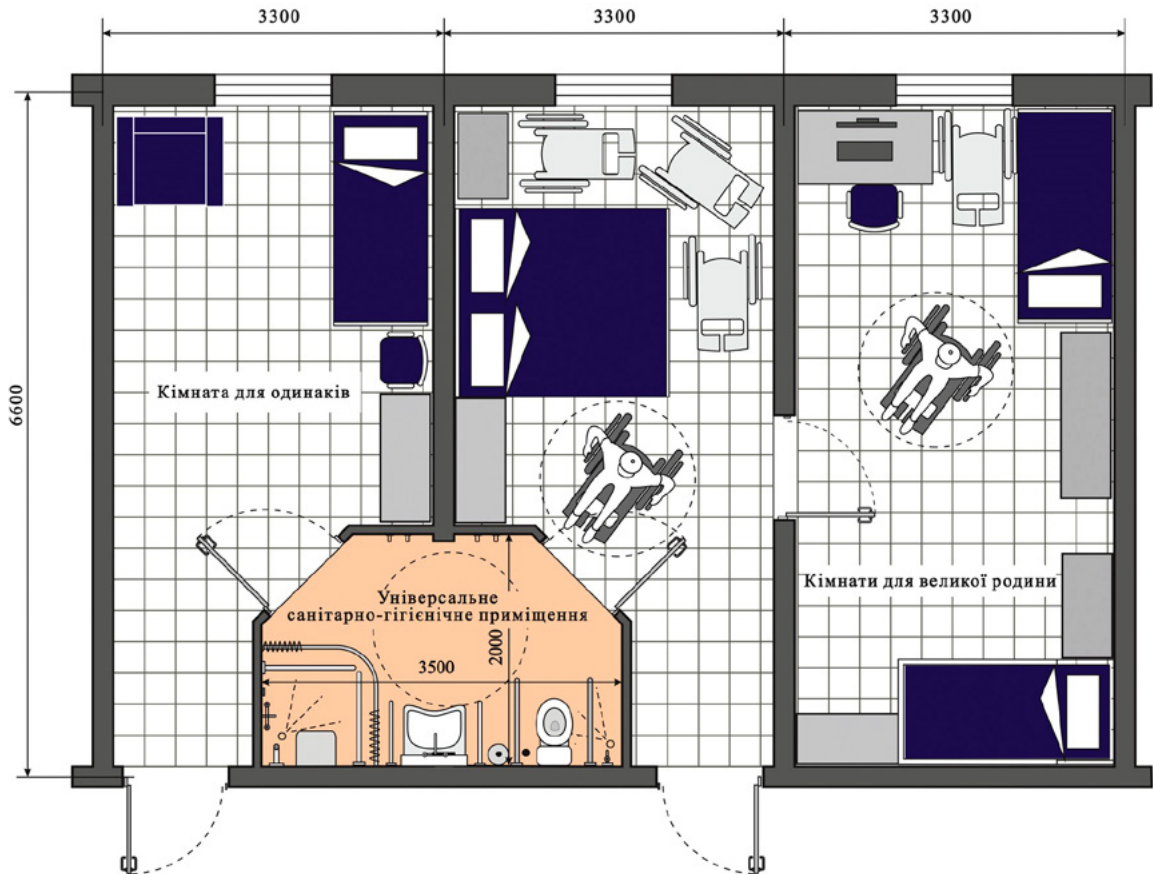
№№ зп	Назва	Кількість	Примітки
1	Унітаз із допоміжними відкидними поручнями	1	
2	Умивальник	1	
3	Контейнер для сміття	1	
4	Ширма для душа	1	
5	Відкидний стілець для душа	1	
6	Гігієнічний душ	1	
7	Кнопка для виклику допомоги	1	
8	Гачки для одягу	4	
9	Трап в підлозі	1	
10	Відкидні поручні в душову кабінку	2	
11	Сушарка для рук	1	
12	Дзеркало	1	

При розміщенні прихистку в наявних громадських будинках за неможливості влаштування трапа допускається влаштування душового піддона розмірами не менше ніж 0,9 x 0,9 м.

Зона для душу має бути обладнана елементами доступності для осіб з інвалідністю (поручнями, відкидними сидіннями тощо) відповідно до ДБН В.2.2.40.

У санітарно гігієнічному приміщенні повинна бути тривожна сигналізація на випадок необхідної допомоги та система оповіщення відповідно до ДБН В.2.2.40.

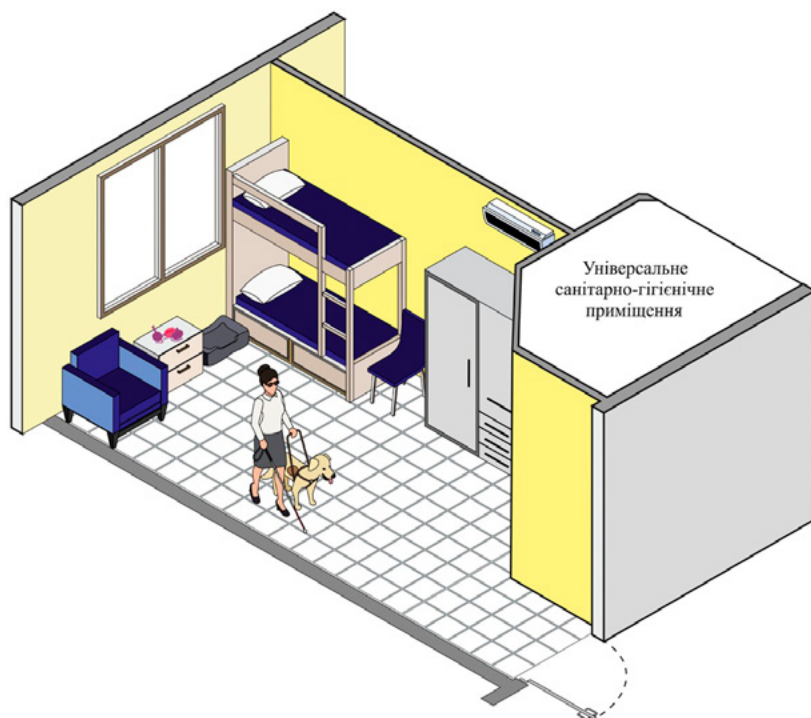
Другий варіант розміщення передбачає більший ступінь комфортності й призначений переважно для розміщення маломобільних груп населення, зокрема, осіб з інвалідністю. Головною відмінністю цього варіанту є наявність окремого універсального санітарно-гігієнічного приміщення на дві суміжні кімнати або на кожен кімнату (рис. 15, 17).

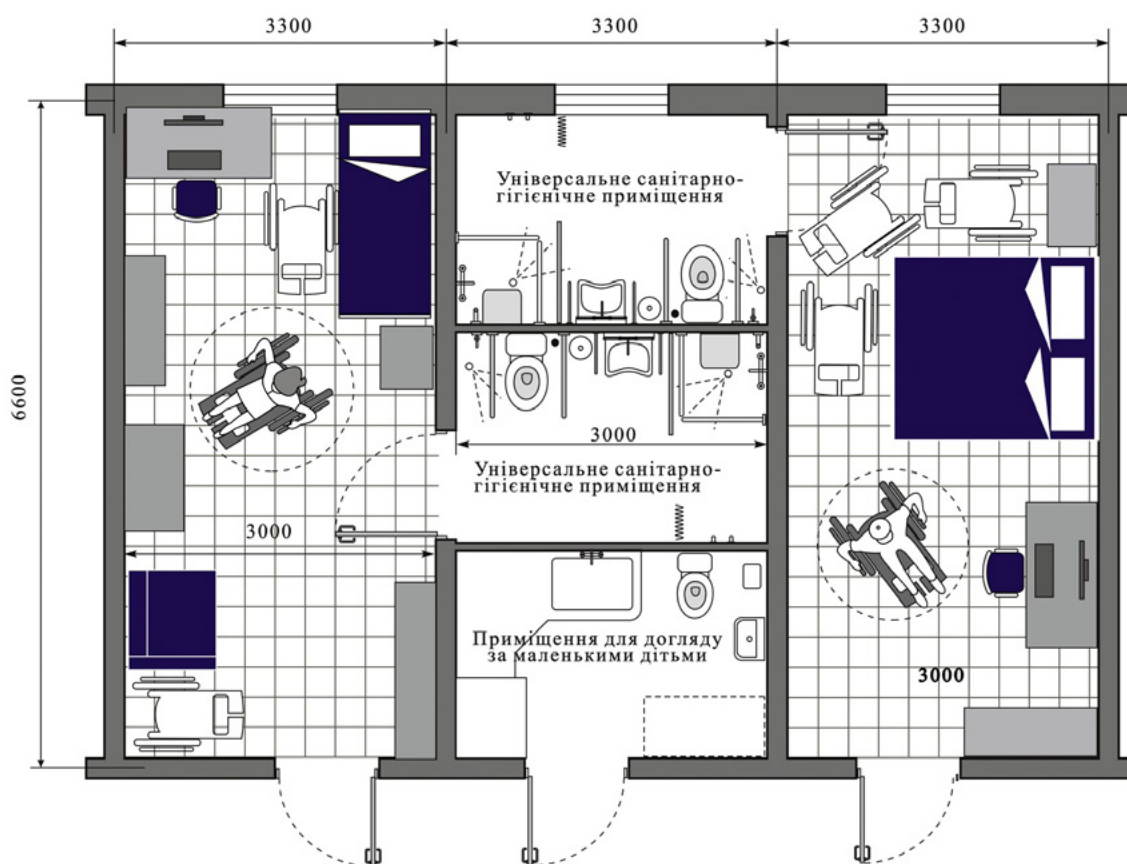
Рис. 15. Схема житлових приміщень з універсальним санітарно-гігієнічним приміщенням на суміжні кімнати

Під час розподілу приміщень необхідно визначити кімнати, де можуть розміщуватись люди з домашніми тваринами, зокрема, ті що мають собаку-поводиря. Важливим є питання сумісності домашніх тварин з іншими людьми, включаючи як персонал, так і мешканців прихистку. Розміщення домашніх тварин разом з людьми може становити серйозну небезпеку для здоров'я деяких людей, особливо людей з ослабленим імунітетом і людей з астмою або алергією, на пір'я, шерсть домашніх тварин тощо. Кімнати, де можуть розміщуватись домашні тварини необхідно позначити спеціальними позначками – «для осіб з домашніми тваринами».

Площа кімнат з універсальним санітарно-гігієнічним приміщенням для двох суміжних кімнат менша за розміром і призначена для двох осіб або сімейної пари. Такі кімнати можуть використовуватись, зокрема, для людей з домашніми тваринами (рис. 16).

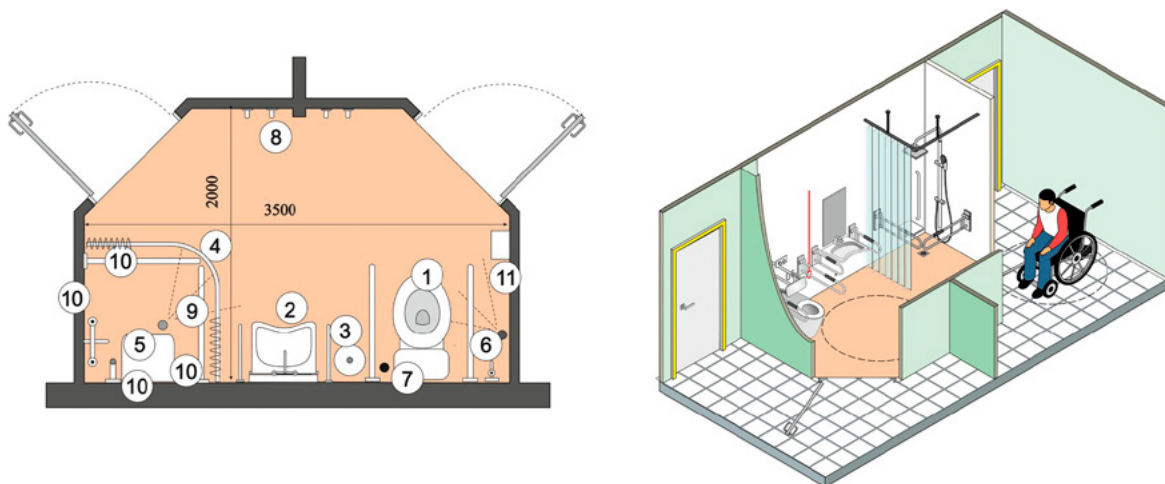
Рис. 16. Схема обладнання житлового приміщення для осіб з домашніми тваринами

Рис. 17. Схема житлових приміщень з універсальним санітарно-гігієнічним приміщенням на кожному кімнату

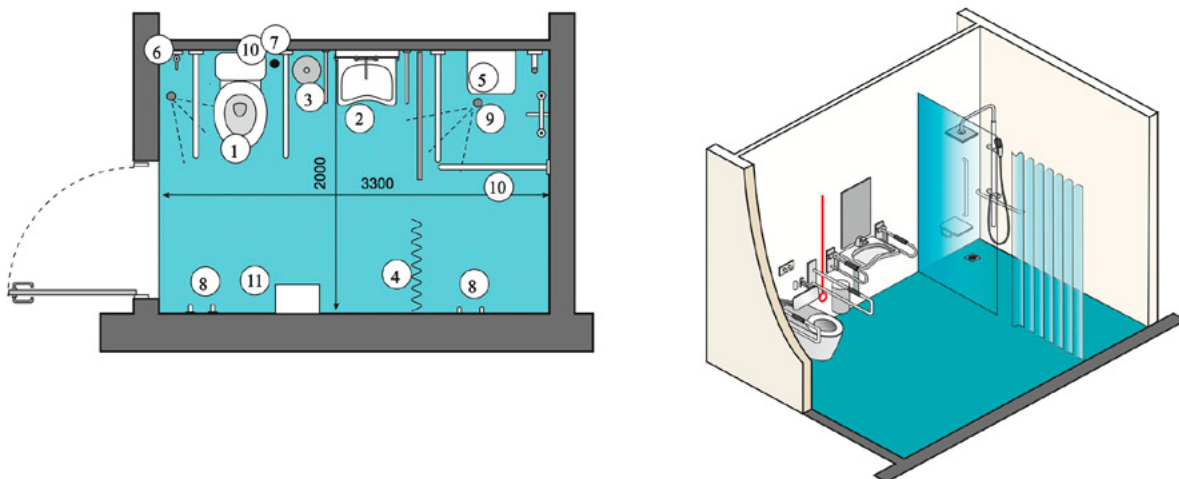

Універсальне санітарно-гігієнічне приміщення розміщене між двома суміжними кімнатами має двері в кожну з кімнат. Під час використання приміщення мешканцями однієї з кімнат двері іншої зачиняються (рис. 18).

Рис. 18. Схема обладнання універсального санітарно-гігієнічного приміщення на суміжні кімнати

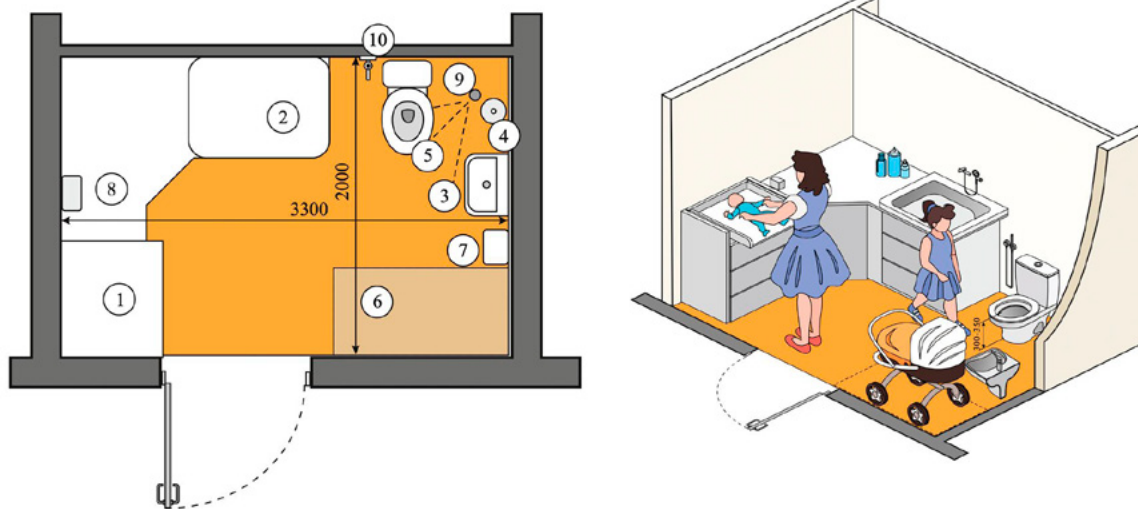
На схемі універсального санітарно-гігієнічного приміщення призначеного для двох суміжних кімнат промарковано обладнання (рис. 18). Специфікація обладнання універсального санітарно-гігієнічного приміщення представлена в таблиці 1.

Рис. 19. Схема обладнання окремого універсального санітарно-гігієнічного приміщення

Вимоги до універсального санітарно-гігієнічного приміщення на кожну кімнату й параметри доступності повністю тотожні універсальному санітарно-гігієнічному приміщенню, що розміщується в межах спільного санітарно-гігієнічного блоку описаного вище. Специфікація обладнання універсального санітарно-гігієнічного приміщення представлена в таблиці 1.

В межах кожного житлового осередку або осередків, що розміщені в межах одного поверху має бути щонайменше одне приміщення для догляду за маленькими дітьми. Ці приміщення зазвичай розміщуються в блоці з іншими санітарно-гігієнічними приміщеннями й мають бути оснащені ванночкою для купання немовлят і дітей молодшого дошкільного віку, сповивальним столиком, полицями для дитячої косметики. В приміщенні має бути дитячий умивальник, дитячий унітаз з гігієнічним душем і трап для зливу води в одному рівні з підлогою. На схемі приміщення для догляду за маленькими дітьми промарковано обладнання (рис. 20). Специфікація обладнання представлена в таблиці 2.

Рис. 20. Схема обладнання приміщення для догляду за маленькими дітьми

Таблиця 2. Специфікація обладнання приміщення для догляду за маленькими дітьми

№№ зп	Назва	Кількість	Примітки
1	Сповивальний столик	1	
2	Дитяча ванночка	1	
3	Дитячий умивальник	1	
4	Контейнер для відходів	1	
5	Дитячий унітаз	1	
6	Місце для дитячого візка	1	
7	Сушарка для рук	1	
8	Вологі серветки	1	
9	Трап в підлозі	1	
10	Гігієнічний душ	1	

В кожному з житлових осередків має бути спільне приміщення для відпочинку й спілкування, кухня з обідньою зоною, та господарсько-побутові приміщення. Це можуть бути окремі приміщення або одне загальне приміщення розділене за функціональним використанням.

Під час обладнання кухонного блоку необхідно враховувати потреби для людей з інвалідністю. Головною вимогою для цих приміщень є наявність вільного простору для проїзду не менше ніж 0,9 м і маневрування кріслом колісним 1,5 × 1,5 м (рис. 21).

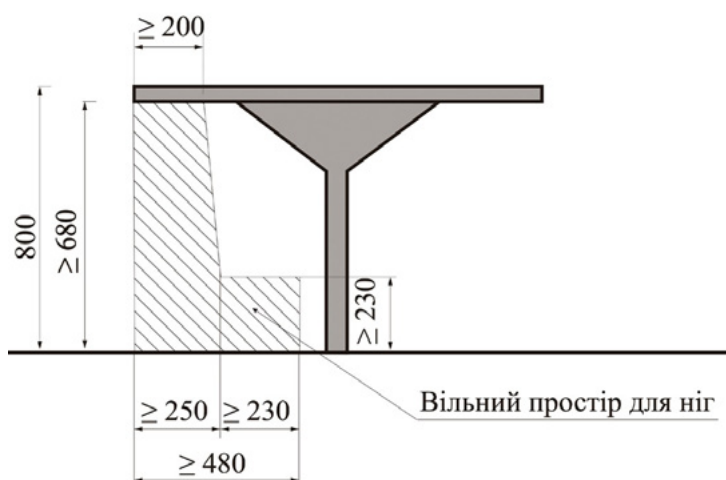
Кухні слід проектувати за нормою площі не менше ніж – 1,5 м², на особу, але не менше ніж 8 м². В житлових осередках для сімей з дітьми міні-кухні можуть бути розташовані в приватних приміщеннях.

Для зручності користування кухонним обладнанням необхідно забезпечити вільний простір для під шафками й стільницями висотою не менше ніж 0,7 м. Це забезпечить можливість людям, що користуються кріслом колісним самостійно приготувати їжу. Для зручності користування стільниці мають бути різної висоти, розміщення полиць в кухонних шафках в межах досяжності. (рис. 21).

Рис. 21. Схема обладнання спільного приміщення житлового осередку

Розмір в плані сторін обідніх столів має бути не менше ніж 1,0–1,1 м. Висота столу не повинна перевищувати 800 мм з мінімальним вільним простором для колін 680 мм у висоту та 480 мм у глибину, як показано на рисунку 22.

Рис. 22. Розмір вільного простору під столом для ніг людини, що користується кріслом колісним

Методичні рекомендації щодо
забезпечення доступності прихистків
для тимчасового перебування
маломобільних груп населення

Національна Асамблея людей з інвалідністю України
01054, м. Київ, вул. Рейтарська, 8/5А, к. 110
Телефон: +380 44 279 6182
E-mail: office-naiu@ukr.net
Сайт: www.naiu.org.ua

